

Písomný výstup pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Školský polrok	2. 9. 2020 – 31. 1. 2021
Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Úvod:

Stručná anotácia

V našom klube pracovalo 6 učiteľov druhého stupňa z našej základnej školy - s aprobáciou prírodovedného zamerania, kladného vzťahu k prírode, ochoty sa rozvíjať a aplikovať nové poznatky do praxe a pracovať nad rámec svojich pracovných povinností. Boli prizvaní aj dvaja hostia. Zamerali sme sa na spoločnú prácu a prepojenie vyučovania prírodovedných predmetov na našej škole. V rámci klubu budú učitelia plánovať a overovali aktivity a skúsenosti z praxe a implementovali nové poznatky do praxe zo školení.

Naplánovali sme činnosti s uplatnením moderných metód, aby sme zvýšili záujem žiakov o učenie. Stretnutia boli zamerané na výmenu skúseností a postrehov pri využívaní moderných vyučovacích postupov a metód na podporu vzdelávania žiakov, kde sa kladol dôraz na rozvoj nielen čitateľskej, ale i prírodovednej gramotnosti žiakov 2.stupňa základnej školy.

Kľúčové slová

NÚCEM, prírodovedná gramotnosť, problém, harmonogram práce, riešenie, potreby školy, stratégie, čítanie s porozumením, učebný štýl, text, hodnotenie žiakov, didaktická hra, globálne vzdelávanie, environmentálna výchova, finančná gramotnosť,

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Na Klube prírodovednej gramotnosti sme sa v prvom polroku školského roka 2020/2021 zaoberali týmito témami:

- učebné štýly žiakov a diferencované úlohy
- integrovaní žiaci a žiaci so špeciálnymi potrebami
- práca s nesúvislými textami na podporu rozvoja čitateľskej a prírodovednej gramotnosti
- spôsoby hodnotenia na prírodovedných predmetoch
- prírodovedné súťaže, súťaže a hry na hodinách
- globálna výchova a jej využitie na prírodovedných predmetoch

- finančná gramotnosť a jej uplatnenie na prírodovedných predmetoch

Jadro:

Popis témy/problém

V roku 2016 dosiahli naši žiaci v testovaní NÚCEM priemernú úspešnosť a umiestnili sa 2% pod celosvetovým priemerom. Z toho vyplýva, že títo žiaci sú na priemernej úrovni

- v schopnosti používať vedecké poznatky a myšlienky ako aktívni občania
- nie sú schopní a ochotní zapojiť sa do logických diskusií na tému veda a technika
- v záujme o prírodné vedy a technológie – tu pozorujeme až slabý záujem
- až slabej v základnom povedomí o otázkach týkajúcich sa životného prostredia

V rámci spoločného stretnutia sme diskutovali a metódou brainstormingu zo skúseností sme navrhli rôzne témy, ktoré bude vhodné riešiť na našich stretnutiach. Nesmieme zabúdať aj na integrovaných žiakov, ktorých počet v triedach každým rokom pribúda. Do vzdelávacieho procesu je potrebné implementovať aj každodenné témy, ako je finančná gramotnosť a v neposlednom rade aj globálne vzdelávať na hodinách prírodovedných predmetov.

Preto sme sa zaoberali opäť problematikou zručnosti čítania s porozumením, prehĺbením štúdia Štátneho vzdelávacieho programu na rozvoj kľúčových kompetencií žiakov a výberom vhodných metód na rozvoj čítania s porozumením. Študovali sme a vymieňali si skúsenosti pri vybraných čitateľských stratégiách, ich vhodnosť pri prírodovedných textoch v predmetoch biológia, chémia a fyzika, a v oblasti environmentálnej výchovy. Vybrané metódy sú vhodné na hodinách prírodovedných predmetov na druhom stupni základnej školy. Učiteľ sa nemusí striktné držať textov v učebniciach, vhodné je využívať aj autentické materiály – letáky, brožúrky a pod., súvislý či nesúvislý text zároveň. Výber metódy záleží na učive, žiakoch, ale i na učiteľovi a na didaktickej technike a pomôckach, ktoré má učiteľ k dispozícii, a často nezáleží ani na fáze vyučovacej hodiny.

Zhodli sme sa na tom, že ako učitelia musíme využívať rôzne metódy a primäť žiakov, aby

- riešili úlohy, ktoré si vyžadujú vyššie myšlienkové operácie
- žiaci vyjadrovali svoj názor
- argumentovali
- vedeli dokázať svoje tvrdenia, založené nielen na vedomostiach, ale aj zo skúseností, z reálneho života.

Je na učiteľovi, aby žiakom podľa jednotlivých typov učebných štýlov dopĺňal metódy rôznou prezentáciou, aby sa každý žiak dokázal prejavíť a realizovať tým, čo je pre neho prirodzené: schémy, mapy, PowerPoint, práca s encyklopédiami, využívanie multimedialnej techniky, umožnenie kooperatívnej práce žiakov, zhotovovanie prác – praktické využívanie vedomostí atď.

Učebný štýl je súhrn postupov, ktoré jednotlivec v určitom období preferuje pri učení sa. vyvíja sa z vrodeneho základu, ale v priebehu života sa mení a zdokonaľuje. učebný štýl:

- Pomáha jednotlivcovi dosahovať dobré výsledky pri učení sa určitého typu učiva v určitej edukačnej situácii, ale môže mu komplikovať úspešnosť pri učení sa iného typu učiva v inej edukačnej situácii.
- Zvyčajne si svoj učebný štýl neuvedomujeme a nehľadáme jeho zlepšenia. Dajú diagnostikovať a v prípade potreby aj meniť, ale to je náročnejší proces, ktorý si vyžaduje osobnú disciplínu a podporu, pomoc

rodičov, spolužiakov i ďalších odborníkov.

- Spoločne sme sa stotožnili s triedením štýlov podľa zmyslových preferencií – VARK - predstavuje prvé písmená štyroch anglických slov: Visual (vizuálny, zrakový), Aural (auditívny, sluchový), Read/write (čítať/písať, verbálny, slovný) Kinestetický (pohybový).

- V - uprednostňujú učivo v obrazovej podobe –obrázky, diagramy, grafy, mapy, fotografie, filmy, rôzne symboly. V texte si vyznačujú dôležité časti farebne a graficky (šípky, bloky, kružnice...). Majú radi bohato ilustrované a štruktúrované texty, pri vysvetľovaní sami používajú schémy a pojmové mapy. Radi sedia v predných laviciach, aby im nič neprekážalo pri sledovaní učiteľa. Učivo si dokážu predstaviť. Nemajú radi prednášky.

- A - žiaci preferujúci pri učení sluch sa najlepšie učia počúvaním a verbálnou komunikáciou, diskutovaním, preto sú pre nich vhodné skupinové formy práce. Dobre si zapamätajú počuté. Pri učení sa učivo nahlas opakujú. Takíto jedinci majú hudobný sluch i nadanie a predpoklady úspešne si osvojovať cudzie jazyky. Pri učení im neprekážajú zvukové kulisy v pozadí, naopak, hudba podporuje ich procesy učenia sa.

- R/W - žiaci preferujúci pri učení zrak v spojení so slovom uprednostňujú prácu s písaným textom. To, čo si prečítajú, dokážu fotografovať do pamäti a následne identicky v pamäti predstaviť. Počuté si zapisujú, dokážu pracovať samostatne, majú dobre rozvinuté abstraktné myslenie. Učiteľ podporuje tento štýl aj prácou s pracovnými listami, dostatočnými zdrojmi rôznych študijných materiálov.

- K - žiaci preferujúci pohybový učebný štýl potrebujú fyzickú činnosť, pohyb, manipuláciu s predmetmi, pomôckami. Často žujú žuvačky –uspokojujú tým potrebu pohybu³. Niektorí autori ho nazývajú haptický⁴. Nevyržia dlho sedieť, radi sa učia pri chôdzi. Ak na to nemajú priestor, potrebujú častejšie prestávku na krátke pohybové rytmické cvičenie⁵, potom dokážu pokračovať v učení (tzv. eurytmia – Waldorfská pedagogika). Mávajú dobrú motorickú koordináciu a s ľahkosťou si rozvíjajú psychomotorické spôsobilosti. Žiakom s týmto učebným štýlom vyhovujú laboratorné práce, praktické cvičenia, exkurzie, inscenačné metódy, rolové hra, projektové vyučovanie. Učitelia by v práci s týmto typom žiakom mali dbať na dôsledné uplatňovanie didaktickej zásady prepojenia teórie a praxe, školy so životom. Bývajú učiteľmi napomínaní kvôli vysokej pohybovej aktivite.

Neskôr N. Fleming teóriu rozšíril o multimodálny štýl, ktorý je založený na viacerých modalitách a jeho dve subkategórie. Tento učebný štýl je typický pre jednotlivcov, ktorí nie sú vyhradení v prijímaní a osvojovaní si informácií prostredníctvom jednej konkrétnej modality, ale disponujú dvomi (bi-modálny) alebo tromi zmyslovými modalitami v procese učenia sa (tri-modálny). Najčastejšie však využívajú všetky štyri modality v procese učenia sa, čo autor koncepcie označuje ako multimodálny učebný štýl.

Ďalej je známe, že poznáme aj iné triedenie učebných štýlov:

Učebné štýly je dobré poznať nielen keď sa máme učiť sami, ale aj vtedy, ak máme naučiť niečo niekoho iného, aby si to daný človek zapamätal čo najlepšie.

- Teória učebných štýlov ukazuje, ako sa učíme a aký štýl je pre nás najlepší, aj keď u väčšiny ľudí nastáva zmes viacerých štýlov.

- Vizualný štýl - zapamätajú čo si napísali, aj keď to nikdy po sebe nečítali, vyhovuje im používanie vizuálneho materiálu pri učení - myšlienkové mapy, poznámky, ale aj kreslenie si poznámok, plagáty, obrazy, grafy, filmy, výborne sa im učí z poznámok, ktoré sú bohato ilustrované, doplnené grafickými symbolmi, pojmovými mapami, obrázkami, šípkami, obdĺžnikmi, hierarchicky usporiadaným učivom, uprednostňujú tiché prostredie

- Sluchový štýl - skupinové diskusie a prednášky, pomáha mu, ak počuje svoj vlastný hlas opakujúci informáciu po učiteľovi, v učení im vyhovuje tzv. Sokratova metóda, brainstorming, veľa času na plánovanie, rozprávanie, debaty a analyzovanie aktivít., nepotrebujú si robiť poznámky, objavujú myšlienky

▫ Kinestetický štýl - radi používajú farby, kreslia si, alebo robia poznámky, napr. aj pri hudbe, alebo sa môžu pri učení hýbať. Často potrebujú prestávky, aby si vedeli udržať koncentráciu, majú radi používanie hier alebo teambuildingových aktivít. Radi sa dotýkajú predmetov, hrajú hry, vytvárajú modely, pozorujú a napodobňujú

▫ Čítací – písací štýl – žiak si najlepšie zapamätá informácie, keď si napíše svojimi vlastnými slovami, potrebujú učebnice a pracovné listy, radi pracujú sami,

Vzhľadom na rozsiahly záber problematiky integrácie žiakov sme sa mohli zaoberať len určitým množstvom prístupov a problém sme sa rozhodli rozdiskutovať a riešiť aj na niektorom z ďalších stretnutí.

Na stretnutí klubu sme riešili aj konkrétnu otázku potreby prispôsobovania textov a úloh vyplývajúcich z rozvíjania čitateľskej gramotnosti u integrovaných žiakov (porucha pozornosti a aktivity, dyslexia, dysgrafia, NKS..). Účastníci pracovali s rôznymi ukázkami textov a diskutovali o možnostiach prispôsobenia úloh alebo rozsahu textu pre jednotlivé diagnózy.

Táto diskusia viedla k záveru, že

- texty pre integrovaných žiakov by mali byť prispôsobené rozsahom a náročnosťou k individualite žiaka.
- Podobne aj jednotlivé úlohy k textu by mali byť zadané jednoducho a jasne, a otázky by mali byť skôr zatvoreného charakteru.
- Vizuálna stránka textu by mala byť tiež zjednodušená.
- Cudzie a zložité slová by sa mali nahradiť jednoduchšími.

Získané poznatky učiteľa zapracujú do plánov nasledujúcich krúžkov, do prípravy jednotlivých textov a úloh, riešili výhody a nevýhody jednotlivých typov textov. Venovali sa tiež tvorbe nových aktivít a úloh pre prácu s integrovanými žiakmi. Učiteľia sa zhodli, že veľmi pozitívny vplyv pre napredovanie integrovaných žiakov má práca v skupinách, kde môžu zažiť úspech a pozitívne hodnotenie.

Zároveň je nevyhnutné aplikovať špecifické úlohy pre integrovaných žiakov pri práci na vyučovacích hodinách a tiež v krúžkových aktivitách.

Na stretnutiach sme riešili aj problematiku druhov textov. Nesúvislé texty majú prerušovanú štruktúru textu. Sú vytvorené zo slov alebo viet – tieto nie sú usporiadané a organizované. Pri ich porozumení musí žiak brať viac ako pri súvislých textoch kontext ostatných informácií, a preto žiaci pri porozumení viac zlyhávajú.

Medzi nesúvislé texty patria grafy, formuláre, diagramy, mapy, tabuľky, zoznamy, reklamné letáky, plagáty, televízny program, cestovný poriadok, jedálny lístok, billboardy a pod. Pri tvorbe pracovných listov a v závislosti od ročníka musí učiteľ postupne zvyšovať náročnosť textu aj úloh a zároveň z technického hľadiska treba rešpektovať možnosti školy, preto nie je vhodné vyberať si farebné grafy, diagramy či mapy, pretože žiak na nefarebnej kópii nebude schopný rozlíšiť farebné polia. Vhodnejšie je rôzne šrafovanie alebo iné, napr. číselné, odlišovanie jednotlivých častí grafu, diagramu či mapy. Z literárnych zdrojov, napr. podľa Kababíkovej – „Využitie súvislých a nesúvislých textov v čítaní s porozumením“, je zrejme, že nesúvislé texty sú často významným materiálom pri učení predovšetkým prírodovedných predmetov. Žiak sa má naučiť rozumieť im, musí ich vedieť dešifrovať, analyzovať, pochopiť vzájomné vzťahy a súvislosti medzijednotlivými objektami. Pri čítaní nesúvislých textov musí žiak zároveň uvažovať o ich štruktúre. Pre rozvíjanie čitateľskej gramotnosti je potrebné využívať čo najširšie spektrum textov, s ktorými sa žiak môže skôr alebo neskôr vo svojom živote stretnúť. Nie všetky texty sú pre žiakov vhodné na rozvoj čítania s porozumením. Príliš náročné texty, v ktorých je veľa neznámych pojmov a sú neprímerane dlhé, žiaka od čítania skôr odradia.

Pre rozvíjanie čitateľskej gramotnosti je potrebné využívať čo najširšie spektrum textov, s ktorými sa žiak môže skôr alebo neskôr vo svojom živote stretnúť. Nie všetky texty sú pre žiakov vhodné na rozvoj čítania s

porozumením. Príliš náročné texty, v ktorých je veľa neznámych pojmov a sú neprimerane dlhé, žiaka od čítania skôr odradia. Je potrebné ešte viac zvýšiť využitie reálnych textov, schém, tabuliek a grafov pri riešení úloh so zameraním na finančnú gramotnosť pri vyučovaní v rôznych predmetoch a krúžkoch. Potrebne je aj klásť dôraz na fakt, že spôsob výučby predmetov výrazne vplýva na to, akú úroveň finančnej gramotnosti žiaci dosahujú.

Väčšina žiakov je zvyknutá na to, že pri hodnotení dostanú informácie vo forme známok alebo dosiahnutého percenta úspešnosti. Tieto čísla im poskytujú informácie o tom, ako dopadli v porovnaní s ostatnými spolužiakmi, ale nedozvedia sa, v čom sa zlepšili, alebo čo by ešte potrebovali doštudovať. Opisná spätná väzba, ktorá zdôrazňuje ciele dosiahnuté študentom poskytuje príležitosť zlepšiť sa, povie študentovi presne, na čo sa zamerať.

Formatívne hodnotenie poskytuje hodnotiacu informáciu – spätnú väzbu vo chvíli, keď sa určitý výkon dá zlepšiť. Hlavným cieľom tohto hodnotenia je prispieť k učeniu sa žiaka pomocou poskytnutia informácií o jeho výkone. V skutočnosti sa zameriava na samotný proces hodnotenia, využívajúc spätnú väzbu, ktorej úlohou je indikovať určitú medzeru medzi aktuálnou úrovňou hodnoteného výstupu a požadovaným štandardom. Okrem tejto informácie vyžaduje, aby hodnotený dostal informáciu o tom, akým spôsobom má svoju prácu zlepšiť, aby dosiahol štandard, čo pomáha žiakovi uvedomiť si výkon, ktorý sa od neho očakáva. Dáva ho spravidla učiteľ – facilitátor učenia, ale významná je aj rovesnícka spätná väzba od spolužiakov. Formy formatívneho hodnotenia sú hodnotenie študentov učiteľom, hodnotenie študentov inými študentmi a sebahodnotenie. Jednu z línií rozvoja hodnotiacich aktivít žiakov tvorí samostatná hodnotiaci činnosť žiakov, orientovaná na ich vlastné výkony, na ich vlastnú prácu, na zaznamenávanie ich pokrokov, tzn. sebahodnotenie v zmysle sebareflexie. Hodnotenie vlastnej práce umožňuje žiakovi regulovať svoju ďalšiu činnosť, čo ovplyvňuje zároveň proces jeho učenia.

Na hodinách je nevyhnuté vytvoriť pozitívnu učebnú klímu, zaktivizovať žiakov na vyučovaní a podnietiť tak ich túžbu po vedomostiach. Jednou z ciest je aj zavedenie rôznych didaktických hier a tiež ich obmieňanie. Žiak by nemal byť pasívny prijímateľ informácií, ale mal by sa stať aktívnym činiteľom výchovno-vzdelávacieho procesu.

Didaktické hry majú nezastupiteľné miesto vo všetkých fázach vyučovacieho procesu. Slúžia pre motiváciu, lepšie porozumenie a názornú aplikáciu preberaného učiva. Pomáhajú rozvíjať všetky kľúčové kompetencie, čím plnia ciele moderného poňatia vyučovania.

Didaktická hra má určené výchovno-vzdelávacie ciele. Učiteľ sa môže do hry aktívne zapojiť, alebo zostať len pozorovateľom. V závere musí učiteľ hru so žiakmi vyhodnotiť a prediskutovať. Didaktická hra svojou súťaživosťou rozvíja aktívnu činnosť žiakov, tvorivosť a samostatnosť. Ak žiaci súťažajú v skupinách, prostredníctvom didaktických hier sa učia kooperácii, komunikácii a ďalším zručnostiam, ktoré sú pre ich budúci život potrebné. Zdieľali sme osobné a konkrétne skúsenosti s hrami na hodinách prírodovedných predmetov, poskytli sme si navzájom zaujímavé typy na hry a súťaže.

Charakterizovali teoretické východiská a pojmy v súvislosti s globálnou výchovou. Zhodli sme sa na dôležitosť jej začlenená do projektových aktivít a do vyučovacieho procesu. Učitelia by mali učiť tak, aby boli žiaci pripravení pre budúci život. Pripravovať aktivity súvisiace s rýchlymi zmenami sveta okolo nás a učili žiakov i niečo iné, ako len mechanické a encyklopedické získavanie vedomostí. V súvislosti s prírodovednou gramotnosťou sa snažiť zahrnúť do vyučovania problémy a javy globálnej povahy týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja.

Učitelia spoločne hľadali hlavné problémy a spoločne riešili, kde a ako sa dajú efektívne zaradiť do vzdelávania. Tiež sme sa zamýšľali nad zmenami v smerovaní školy a učebných osnovách tak, aby škola pripravovala žiaka komplexne. Takéto vzdelávanie by malo zároveň pripravovať žiakov, ktorí sú solidárni, tolerantní a chápu problémy medzinárodného rozvoja. Cieľom takéhoto učenia by malo odnaučiť žiaka egocentrizmu a nezdravej súťaživosti, navodiť atmosféru spolupráce (nielen na vyučovacej hodine, ale aj

počas krúžkových činností), naučiť ho komunikovať s ostatnými i so sebou samým, rozvíjať jeho schopnosti nazerať na problémy z rôznych uhlov, nielen pomocou rozumu ale i citu.

Učítelia prediskutovali výhody, nevýhody, vhodnosť, možné problémy konkrétnych aktivít, ktoré mali pripravené na krúžky.

Vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti je súčasťou nášho vyučovania už niekoľko rokov. Dôraz sa kladie na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí. Nevyhnutným predpokladom na rozvíjanie kľúčových kompetencií a nástrojom na dosiahnutie ďalších cieľov v pracovnom i osobnom živote, vrátane zodpovedného správania sa v oblasti financií, je aj čitateľská gramotnosť. Nedostatočná čitateľská gramotnosť vedie v konečnom dôsledku k vážnym problémom pri štúdiu, ako aj pri uplatňovaní sa na trhu práce.

Vedúca PK matematiky nás informovala, aké úlohy pre žiakov vyberajú. Na konkrétnom pracovnom liste sme poukázali na nájdenie vhodných a aktuálnych textov a tabuliek, grafov a schém, ktoré vychádzajú z učiva.

Pri analýze súčasného stavu sme sa zhodli na tom, že žiaci už majú základné zručnosti s prácou s textom, tabuľkami, schémami či grafmi. Medzi základné nedostatky patria čítanie s porozumením a matematizácia textu. V diskusii a výmene skúseností medzi pedagógmi sme opisali svoje skúsenosti, identifikovali problémy a nedostatky. V ďalšej časti sme spomenuli alternatívne využitie informačno-komunikačných technológií a softvérov.

Väčšina žiakov je zvyknutá na to, že pri hodnotení dostanú informácie vo forme známok alebo dosiahnutého percenta úspešnosti. Tieto čísla im poskytujú informácie o tom, ako dopadli v porovnaní s ostatnými spolužiakmi, ale nedozvedia sa, v čom sa zlepšili, alebo čo by ešte potrebovali doštudovať. Opisná spätná väzba, ktorá zdôrazňuje ciele dosiahnuté študentom poskytuje príležitosť zlepšiť sa, povie študentovi presne, na čo sa zamerať.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Na základe spoločných úvah bolo potrebné aj tomto školskom polroku napláňovať rôzne činnosti s uplatnením moderných metód, vytvoriť nové učebné materiály na podporu rozvoja prírodovednej gramotnosti, a tým zvýšiť záujem žiakov o učenie a získavanie nových poznatkov. Je potrebné vytvoriť žiakom podnetné prostredie na vzdelávanie a zlepšiť materiálno – technické vybavenie školy.

Pred časom sa konštatovalo, že spravidla dominuje jeden spôsob percepcie. Ak použitá vyučovacia metóda na vyučovacej hodine nepôsobí na náš najsilnejší zmysel, môžeme mať problémy s učením. Možno to prekonať kompenzáciou s využitím druhého spôsobu osvojovania informácií. Z pozorovaní vyplýva, že v tradičnom systéme edukácie sú vystavení neúspechu najmä žiaci s preferenciou pohybu.

Je dôležité brať do úvahy aj ostatné faktory, ako napríklad prirodzenú schopnosť učiť sa, úroveň našich technických schopností, to, ako nás daný predmet zaujíma a prostredie, v ktorom sa učíme. Proces, akým sa učíme, by mal byť flexibilný a prispôbovať sa okolnostiam, kontextu a našim aktuálnym preferenciám.

Je na učiteľovi, aby žiakom podľa jednotlivých typov dopĺňal metódy rôznou prezentáciou, aby sa každý žiak dokázal prejavíť a realizovať tým, čo je pre neho prirodzené: schémy, mapy, PowerPoint, práca s encyklopédiami, využívanie multimedialnej techniky, umožnenie kooperatívnej práce žiakov, zhotovovanie prác – praktické využívanie vedomostí atď.

Väčšina učebníc neobsahuje dostatok úloh, ktoré sa zameriavajú na jednotlivé procesy čítania s porozumením. Preto by bolo vhodné, aby sme ich sami vedeli zostavovať a využívať v jednotlivých fázach hodiny. Úlohy sa môžu stať súčasťou pracovného listu, na ktorom sa striedajú rôzne typy úloh. Zefektívnením činnosti učiteľ

získa priestor na prácu so slaboprospievajúcimi alebo naopak – s nadanými žiakmi.

Žiakom je potrebné podať pomocnú ruku, aby zistili, v čom sú úspešní a aby spoznali, kde a ako sa môžu nabudúce zlepšiť. K tomuto poznaniu im pomôžu napr. tieto otázky: Čo som sa naučil?, Čo sa mi v škole darí? Čo mi robí ešte problémy? Čo urobiť, aby som mal lepšie výsledky? Všetci členovia sa zaviazali podporovať žiakov v učení a zlepšovať ich informovanosť o tom, v čom sa posunuli v učení dopredu.

Vzhľadom na pozitívny prínos a prispievanie k zlepšovaniu vzťahov medzi žiakmi a učiteľmi - žiaci vidia učiteľov ináč, ako dospelých, ktorí sa vedia aj hrať- sa vyučujúci dohodli viesť vyučovacie hodiny a krúžkovú činnosť ešte viac obohatené o didaktické hry. Všetci prítomní sa dohodli prispieť nielen k rozvoju kreativity u žiakov, ale aj urobiť ich pre pre nich zaujímavejšími. Očakávajú od svojho prístupu, že žiaci ľahšie pochopia učivo, lepšie si ho precvičia a tiež budú formovať aj ich osobnostné vlastnosti. Zhodli sme sa tiež, že je potrebné stimulovať u žiakov sociálne zručnosti, schopnosť spolupráce, sebahodnotenia, ktoré umožňujú prijímať do spoločenstva triedy všetky deti bez rozdielu pohlavia, rasy, či vierovyznania.

Je tu aj potreba sledovať aktuálne javy globálneho charakteru a snažiť sa ich aplikovať do vyučovacieho procesu. Flexibilne reagovať na zmeny a prispôbovať tomu metódy a aktivity. Aktívne zapájať žiakov v riešení globálnych problémov a pomôcť im kriticky myslieť a vyjadriť vlastný názor, a zároveň je potrebné ešte viac zvýšiť využitie reálnych textov, schém, tabuliek a grafov pri riešení úloh so zameraním na finančnú gramotnosť pri vyučovaní v rôznych predmetoch a krúžkoch. Potrebné je aj klásť dôraz na fakt, že spôsob výučby predmetov výrazne vplyva na to, akú úroveň finančnej gramotnosti žiaci dosahujú.

Naším zámerom bolo zvýšiť úroveň prírodovednej gramotnosti žiakov a ich ekologického povedomia, aby vedeli aplikovať teoretické poznatky v reálnom živote, vytvoriť žiakom podnetné prostredie na vzdelávanie, zlepšenie materiálne – technického vybavenia školy a rozvíjať kompetencie a osobnostný rozvoj učiteľa prostredníctvom vzdelávania. Uvedomujeme si, že žiaci majú málo podnetné prostredie na vzdelávanie, nedostatočné materiálne – technické vybavenie školy.

Odporúčania:

- analýza stavu pred plánovanou výučbou
- uplatňovať čitateľské stratégie
- modernými vyučovacími metódami zvyšovať kľúčové kompetencie žiakov v prírodovednej gramotnosti
- vzdelávanie učiteľov na podporu ich osobnostného a odborného rozvoja

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	26. 1. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	27. 1. 2021
Podpis	

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	3.9.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Identifikácia problémov a potrieb našej školy, postavenie našich žiakov v rámci testovania NÚCEM, stanovenie si cieľov a úloh na zvyšovanie úrovne prírodovednej a čitateľskej gramotnosti a ekologického povedomia žiakov.

Kľúčové slová: problém, NÚCEM, prírodovedná gramotnosť, čítanie s porozumením, ciele

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

V roku 2016 dosiahli naši žiaci v testovaní NÚCEM priemernú úspešnosť a umiestnili sa 2% pod celosvetovým priemerom. Z toho vyplýva, že títo žiaci sú na priemernej úrovni

- v schopnosti používať vedecké poznatky a myšlienky ako aktívni občania
- nie sú schopní a ochotní zapojiť sa do logických diskusií na tému veda a technika
- v záujme o prírodné vedy a technológie – tu pozorujeme až slabý záujem
- až slabej v základnom povedomí o otázkach týkajúcich sa životného prostredia

V rámci spoločného stretnutia sme diskutovali a metódou brainstormingu zo skúseností sme navrhli rôzne témy, ktoré bude vhodné riešiť na našich stretnutiach. Nesmieme zabúdať aj na integrovaných žiakov, ktorých počet v triedach každým rokom pribúda. Do vzdelávacieho procesu je potrebné implementovať aj každodenné témy, ako je finančná gramotnosť a v neposlednom rade aj globálne vzdelávať na hodinách prírodovedných predmetov.

Záver a odporúčania:

Na základe spoločných úvah je potrebné aj tomto školskom polroku naplánovať rôzne činnosti s uplatnením moderných metód, vytvoriť nové učebné materiály na podporu rozvoja prírodovednej gramotnosti, a tým zvýšiť

záujem žiakov o učenie a získavanie nových poznatkov. Je potrebné vytvoriť žiakom podnetné prostredie na vzdelávanie a zlepšiť materiálno – technické vybavenie školy.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	3. 9. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	4.9. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	22.9.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Učebné štýly žiakov – ich triedenie a charakteristika, diferencovanie úloh s ohľadom na rozdielne vzdelávacie potreby žiakov

Kľúčové slová: učebný štýl, úloha, potreby žiakov

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

- Učebný štýl je súhrn postupov, ktoré jednotlivec v určitom období preferuje pri učení sa. vyvíja sa z vrodeneho základu, ale v priebehu života sa mení a zdokonaľuje.
- Pomáha jednotlivcovi dosahovať dobré výsledky pri učení sa určitého typu učiva v určitej edukačnej situácii, ale môže mu komplikovať úspešnosť pri učení sa iného typu učiva v inej edukačnej situácii.
- Zvyčajne si svoj učebný štýl neuvedomujeme a nehľadáme jeho zlepšenia. Dajú diagnostikovať a v prípade potreby aj meniť, ale to je náročnejší proces, ktorý si vyžaduje osobnú disciplínu a podporu, pomoc rodičov, spolužiakov i ďalších odborníkov.
- Spoločne sme sa stotožnili s triedením štýlov podľa zmyslových preferencií – VARK - predstavuje prvé písmená štyroch anglických slov: Visual (vizuálny, zrakový), Aural (auditívny, sluchový), Read/write (čítať/písať, verbálny, slovný) Kinestetický (pohybový).
 - V - uprednostňujú učivo v obrazovej podobe –obrázky, diagramy, grafy, mapy, fotografie, filmy, rôzne symboly. V texte si vyznačujú dôležité časti farebne a graficky (šípky, bloky, kružnice...). Majú radi bohato ilustrované a štruktúrované texty, pri vysvetľovaní sami používajú schémy a pojmové mapy. Radi sedia v predných laviciach, aby im nič neprekážalo pri sledovaní učiteľa. Učivo si dokážu predstaviť. Nemajú radi prednášky.
 - A - žiaci preferujúci pri učení sluch sa najlepšie učia počúvaním a verbálnou komunikáciou, diskotovaním, preto sú pre nich vhodné skupinové formy práce. Dobre si zapamätajú počuté. Pri učení sa učivo

nahlas opakujú. Takíto jedinci majú hudobný sluch i nadanie a predpoklady úspešne si osvojovať cudzie jazyky. Pri učení im neprekážajú zvukové kulisy v pozadí, naopak, hudba podporuje ich procesy učenia sa.

R/W - žiaci preferujúci pri učení zrak v spojení so slovom uprednostňujú prácu s písaným textom. To, čo si prečítajú, dokážu fotografovať do pamäti a následne identicky v pamäti predstaviť. Počuté si zapisujú, dokážu pracovať samostatne, majú dobre rozvinuté abstraktné myslenie. Učiteľ podporuje tento štýl aj prácou s pracovnými listami, dostatočnými zdrojmi rôznych študijných materiálov.

K - žiaci preferujúci pohybový učebný štýl potrebujú fyzickú činnosť, pohyb, manipuláciu s predmetmi, pomôckami. Často žujú žuvačky –uspokojujú tým potrebu pohybu³. Niektorí autori ho nazývajú haptický⁴. Nevyržia dlho sedieť, radi sa učia pri chôdzi. Ak na to nemajú priestor, potrebujú častejšie prestávku na krátke pohybové rytmické cvičenie⁵, potom dokážu pokračovať v učení (tzv. eurytmia – Waldorfská pedagogika). Mávajú dobrú motorickú koordináciu a s ľahkosťou si rozvíjajú psychomotorické spôsobilosti. Žiakom s týmto učebným štýlom vyhovujú laboratórne práce, praktické cvičenia, exkurzie, inscenačné metódy, rolové hra, projektové vyučovanie. Učiteľia by v práci s týmto typom žiakom mali dbať na dôsledné uplatňovanie didaktickej zásady prepojenia teórie a praxe, školy so životom. Bývajú učiteľmi napomínaní kvôli vysokej pohybovej aktivite.

Neskôr N. Fleming teóriu rozšíril o multimodálny štýl, ktorý je založený na viacerých modalitách a jeho dve subkategórie. Tento učebný štýl je typický pre jednotlivcov, ktorí nie sú vyhradení v prijímaní a osvojovaní si informácií prostredníctvom jednej konkrétnej modality, ale disponujú dvomi (bi-modálny) alebo tromi zmyslovými modalitami v procese učenia sa (tri-modálny). Najčastejšie však využívajú všetky štyri modality v procese učenia sa, čo autor koncepcie označuje ako multimodálny učebný štýl.

Záver a odporúčania:

Na záver sme sa spoločne zhodli s myšlienkou, že pred časom sa konštatovalo, že spravidla dominuje jeden spôsob percepcie. Ak použitá vyučovacia metóda na vyučovacej hodine nepôsobí na náš najsilnejší zmysel, môžeme mať problémy s učením. Možno to prekonať kompenzáciou s využitím druhého spôsobu osvojovania informácií. Z pozorovaní vyplýva, že v tradičnom systéme edukácie sú vystavení neúspechu najmä žiaci s preferenciou pohybu.

Je na učiteľovi, aby žiakom podľa jednotlivých typov dopĺňal metódy rôznou prezentáciou, aby sa každý žiak dokázal prejaviť a realizovať tým, čo je pre neho prirodzené: schémy, mapy, PowerPoint, práca s encyklopédiami, využívanie multimediálnej techniky, umožnenie kooperatívnej práce žiakov, zhotovovanie prác – praktické využívanie vedomostí atď.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslava Beňušová
Dátum	25. 9. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	26. 9. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	20.10.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Učebné štýly žiakov, diferencované úlohy s ohľadom na rozdielne vzdelávacie potreby žiakov

Kľúčové slová: učebný štýl, potreby žiakov, úloha

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

- Učebné štýly je dobré poznať nielen keď sa máme učiť sami, ale aj vtedy, ak máme naučiť niečo niekoho iného, aby si to daný človek zapamätal čo najlepšie.

- Teória učebných štýlov ukazuje, ako sa učíme a aký štýl je pre nás najlepší, aj keď u väčšiny ľudí nastáva zmes viacerých štýlov.

Vizuálny štýl - zapamätajú čo si napísali, aj keď to nikdy po sebe nečítali, vyhovuje im používanie vizuálneho materiálu pri učení - myšlienkové mapy, poznámky, ale aj kreslenie si poznámok, plagáty, obrázky, grafy, filmy, výborne sa im učí z poznámok, ktoré sú bohato ilustrované, doplnené grafickými symbolmi, pojmovými mapami, obrázkami, šípkami, obdĺžnikmi, hierarchicky usporiadaným učivom, uprednostňujú tiché prostredie

Sluchový štýl - skupinové diskusie a prednášky, pomáha mu, ak počuje svoj vlastný hlas opakujúci informáciu po učiteľovi, v učení im vyhovuje tzv. Sokratova metóda, brainstorming, veľa času na plánovanie, rozprávanie, debaty a analyzovanie aktivít., nepotrebujú si robiť poznámky, objavujú myšlienky

Kinestetický štýl - radi používajú farby, kreslia si, alebo robia poznámky, napr. aj pri hudbe, alebo sa môžu pri učení hýbať. Často potrebujú prestávky, aby si vedeli udržať koncentráciu, majú radi používanie hier alebo teambuildingových aktivít. Radi sa dotýkajú predmetov, hrajú hry, vytvárajú modely, pozorujú a napodobňujú

Čítací – písací štýl – žiak si najlepšie zapamätá informácie, keď si napíše svojimi vlastnými slovami, potrebujú učebnice a pracovné listy, radi pracujú sami,

Záver a odporúčania:

Záver a odporúčania:

Na základe spoločnej diskusie a skúseností sme skonštatovali, že je dôležité brať do úvahy aj ostatné faktory, ako napríklad prirodzenú schopnosť učiť sa, úroveň našich technických schopností, to, ako nás daný predmet zaujíma a prostredie, v ktorom sa učíme. Proces, akým sa učíme, by mal byť flexibilný a prispôbovať sa okolnostiam, kontextu a našim aktuálnym preferenciám.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslava Beňušová
Dátum	20. 10. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	21. 10. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	27.10.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Témou stretnutia nášho klubu boli integrovaní žiaci, žiaci so špeciálnymi potrebami a práca s týmito žiakmi na vyučovaní. Na stretnutí sme pozvali aj špeciálnu pedagogočku pre druhý stupeň na našej škole, Mgr. L.Bočová. Členovia sa navzájom oboznámili s diagnózami integrovaných žiakov v škole a diskutovali o možnostiach začleňovania špecifických úloh do vyučovania a tiež do krúžkovej činnosti.

Kľúčové slová: integrácia, špecifické úlohy, texty, čitateľská gramotnosť a prírodovedná gramotnosť

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Členovia klubu spoločne diskutovali o špecifikách a problémoch pri práci s integrovanými žiakmi. Učitelia sa venovali jednotlivým poruchám a diagnózam žiakov našej školy so zameraním sa na čítanie s porozumením. Úzka spolupráca s odborným tímom na našej škole zabezpečuje výber vhodných metód a postupov s konkrétnymi integrovanými žiakmi.

Vzhľadom na rozsiahly záber tejto problematiky sme sa mohli zaoberať len určitým množstvom prístupov a problém sme sa rozhodli rozdiskutovať a riešiť aj na niektorom z ďalších stretnutí.

Na stretnutí klubu sme riešili aj konkrétnu otázku potreby prispôsobovania textov a úloh vyplývajúcich z rozvíjania čitateľskej gramotnosti u integrovaných žiakov (porucha pozornosti a aktivity, dyslexia, dysgrafia, NKS..). Účastníci pracovali s rôznymi ukážkami textov a diskutovali o možnostiach prispôsobenia úloh alebo rozsahu textu pre jednotlivé diagnózy.

Táto diskusia viedla k záveru, že

- texty pre integrovaných žiakov by mali byť prispôbované rozsahom a náročnosťou k individualite žiaka.
- Podobne aj jednotlivé úlohy k textu by mali byť zadané jednoducho a jasne, a otázky by mali byť skôr zatvoreného charakteru.

- Vizualna stránka textu by mala byť tiež zjednodušená.
- Cudzie a zložité slová by sa mali nahradiť jednoduchšími.

Získané poznatky učitelia zapracujú do plánov nasledujúcich krúžkov, do prípravy jednotlivých textov a úloh, riešili výhody a nevýhody jednotlivých typov textov. Venovali sa tiež tvorbe nových aktivít a úloh pre prácu s integrovanými žiakmi. Učitelia sa zhodli, že veľmi pozitívny vplyv pre napredovanie integrovaných žiakov má práca v skupinách, kde môžu zažiť úspech a pozitívne hodnotenie.

Záver a odporúčania:

Na základe spoločnej diskusie a skúseností sme skonštatovali, že je nevyhnutné aplikovať špecifické úlohy pre integrovaných žiakov pri práci na vyučovacích hodinách a tiež v krúžkových aktivitách.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	27. 10. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	28. 10. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	10.11.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Charakterizovali sme pojem nesúvislý text a príklady nesúvislých textoch vhodných na prírodovedných predmetoch. Uviedli a ukázali sme si príklady nesúvislých textov na prírodovedných predmetoch a vymenili skúsenosti s ich používaním. Pre rozvíjanie čitateľskej gramotnosti je potrebné využívať čo najširšie spektrum textov, s ktorými sa žiak môže skôr alebo neskôr vo svojom živote stretnúť.

Kľúčové slová: nesúvislý text, druhy nesúvislých textov, výhody

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Nesúvislé texty majú prerušovanú štruktúru textu. Sú vytvorené zo slov alebo viet – tieto nie sú usporiadané a organizované. Pri ich porozumení musí žiak brať viac ako pri súvislých textoch kontext ostatných informácií, a preto žiaci pri porozumení viac zlyhávajú.

Medzi nesúvislé texty patria grafy, formuláre, diagramy, mapy, tabuľky, zoznamy, reklamné letáky, plagáty, televízny program, cestovný poriadok, jedálny lístok, billboardy a pod.

Pri tvorbe pracovných listov a v závislosti od ročníka musí učiteľ postupne zvyšovať náročnosť textu aj úloh a zároveň z technického hľadiska treba rešpektovať možnosti školy, preto nie je vhodné vyberať si farebné grafy, diagramy či mapy, pretože žiak na nefarebnej kópii nebude schopný rozlíšiť farebné polia. Vhodnejšie je rôzne šrafovanie alebo iné, napr. číselné, odlišovanie jednotlivých častí grafu, diagramu či mapy.

Z literárnych zdrojov, napr. podľa Kababíkovej – „Využitie súvislých a nesúvislých textov v čítaní s porozumením“, je zrejmé, že nesúvislé texty sú často významným materiálom pri učení predovšetkým prírodovedných predmetov. Žiak sa má naučiť rozumieť im, musí ich vedieť dešifrovať, analyzovať, pochopiť vzájomné vzťahy a súvislosti medzi jednotlivými objektami. Pri čítaní nesúvislých textov musí žiak zároveň uvažovať o ich štruktúre. Pre rozvíjanie čitateľskej gramotnosti je potrebné využívať čo najširšie spektrum textov, s ktorými sa žiak môže skôr alebo neskôr vo svojom živote stretnúť. Nie všetky texty sú pre žiakov vhodné na rozvoj čítania s porozumením. Príliš náročné texty, v ktorých je veľa neznámych pojmov a sú neprimerane dlhé, žiaka od čítania skôr odradia.

Záver a odporúčania:

Z závere sme sa zhodli, že Väčšina učebníc neobsahuje dostatok úloh, ktoré sa zameriavajú na jednotlivé procesy čítania s porozumením. Preto by bolo vhodné, aby sme ich sami vedeli zostavovať a využívať v jednotlivých fázach hodiny. Úlohy sa môžu stať súčasťou pracovného listu, na ktorom sa striedajú rôzne typy úloh. Zefektívnením činnosti učiteľ získa priestor na prácu so slaboprosievajúcimi alebo naopak – s nadanými žiakmi.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	10. 11. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	11. 11. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	24.11. 2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Charakterizovali sme formatívne hodnotenie a porovnávali so sumatívnym hodnotením. Zamerali sme sa na zistenie aktuálneho stavu využívania nástrojov hodnotenia vo vyučovaní prírodovedných predmetov na našej škole. Hľadali sme východiská, ako pozitívne ovplyvniť zlepšenie výkonu žiakov v prírodovednej gramotnosti formatívnym hodnotením, ktoré má kvalitatívny charakter.

Kľúčové slová: formatívne hodnotenie, sumatívne hodnotenie, výkon žiaka

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Spôsoby hodnotenia na prírodovedných predmetoch:

Na začiatku stretnutia sme diskutovali o pozitívach a negatívach sumatívneho a formatívneho hodnotenia a tiež sme sa navzájom informovali o nástrojoch hodnotenia, ktoré naši učitelia používajú - testy z tematických celkov (lekcie), záverečné testy, národné či medzinárodné merania, projekty, laboratórne protokoly, ústne alebo vizuálne prezentácie.

- Väčšina žiakov je zvyknutá na to, že pri hodnotení dostanú informácie vo forme známok alebo dosiahnutého percenta úspešnosti. Tieto čísla im poskytujú informácie o tom, ako dopadli v porovnaní s ostatnými spolužiakmi, ale nedozvedia sa, v čom sa zlepšili, alebo čo by ešte potrebovali doštudovať. Opisná spätná väzba, ktorá zdôrazňuje ciele dosiahnuté študentom poskytuje príležitosť zlepšiť sa, povie študentovi presne, na čo sa zamerať.
- Formatívne hodnotenie poskytuje hodnotiacu informáciu – spätnú väzbu vo chvíli, keď sa určitý výkon dá zlepšiť. Hlavným cieľom tohto hodnotenia je prispieť k učeniu sa žiaka pomocou poskytnutia informácií o jeho výkone. V skutočnosti sa zameriava na samotný proces hodnotenia, využívajúc spätnú väzbu, ktorej úlohou je indikovať určitú medzeru medzi aktuálnou úrovňou hodnoteného výstupu a požadovaným štandardom. Okrem tejto informácie vyžaduje, aby hodnotený dostal informáciu o tom, akým spôsobom má svoju prácu zlepšiť, aby dosiahol štandard, čo pomáha žiakovi uvedomiť si výkon, ktorý sa od neho očakáva. Dáva ho spravdila učiteľ – facilitátor učenia, ale významná je aj rovesnícka spätná väzba od spolužiakov.

Formy formatívneho hodnotenia sú hodnotenie študentov učiteľom, hodnotenie študentov inými študentmi a sebahodnotenie . Jednu z línií rozvoja hodnotiacich aktivít žiakov tvorí samostatná hodnotiacia činnosť žiakov, orientovaná na ich vlastné výkony, na ich vlastnú prácu, na zaznamenávanie ich pokrokov, tzn. sebahodnotenie v zmysle sebareflexie. Hodnotenie vlastnej práce umožňuje žiakovi regulovať svoju ďalšiu činnosť, čo ovplyvňuje zároveň proces jeho učenia.

Záver a odporúčania:

V spoločnej diskusii sa náš klub zhodol, že žiakom je potrebné podať pomocnú ruku, aby zistili, v čom sú úspešní a aby spoznali, kde a ako sa môžu nabadúce zlepšiť. K tomuto poznaniu im pomôžu napr. tieto otázky: Čo som sa naučil?, Čo sa mi v škole darí? Čo mi robí ešte problémy? Čo urobiť, aby som mal lepšie výsledky? Všetci členovia sa zaviazali podporovať žiakov v učení a zlepšovať ich informovanosť o tom, v čom sa posunuli v učení dopredu.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	24. 11. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	25. 11. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	15.12.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Predmetom nášho stretnutia boli typy prírodovedných súťaží a hier a tiež ich využitie na hodinách a na krúžkových aktivitách. V teoretickom úvode sme si charakterizovali klasifikáciu didaktických hier. Zaoberali sme sa konkrétnymi podmienkami, ktoré musíme vytvoriť, ak chceme hry na hodinách realizovať. V diskusii sme prešli od negatívnych dopadov na vyučovací proces k väčšinovým pozitívnym. Uviedli sme konkrétne príklady možných didaktických hier v rôznych fázach vyučovacej hodiny.

Kľúčové slová: didaktická hra, klasifikácia hier, realizácia hier, fázy vyučovacej hodiny, kooperácia, komunikácia, sebahodnotenie

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

V teoretickom úvode sme si definovali didaktické hry a vzhľadom na obrovské množstvo rôznych typov delení hier na základe rôzneho množstva kritérií sme prešli niektoré delenia. Zhodli sme sa na nevyhnutnosti vytvoriť pozitívnu učebnú klímu, zaktivizovať žiakov na vyučovaní a podnieť tak ich túžbu po vedomostiach. Jednou z ciest je aj zavedenie rôznych didaktických hier a tiež ich obmieňanie. Žiak by nemal byť pasívny prijímateľ informácií, ale mal by sa stať aktívnym činiteľom výchovno-vzdelávacieho procesu.

Didaktické hry majú nezastupiteľné miesto vo všetkých fázach vyučovacieho procesu. Slúžia pre motiváciu, lepšie porozumenie a názornú aplikáciu preberaného učiva. Pomáhajú rozvíjať všetky kľúčové kompetencie, čím plnia ciele moderného poňatia vyučovania.

Didaktická hra má určené výchovno-vzdelávacie ciele. Učiteľ sa môže do hry aktívne zapojiť, alebo zostať len pozorovateľom. V závere musí učiteľ hru so žiakmi vyhodnotiť a prediskutovať. Didaktická hra svojou súťaživosťou rozvíja aktívnu činnosť žiakov, tvorivosť a samostatnosť. Ak žiaci súťažia v skupinách, prostredníctvom didaktických hier sa učia kooperácii, komunikácii a ďalším zručnostiam, ktoré sú pre ich budúci život potrebné.

V závere stretnutia sme zdieľali osobné a konkrétne skúsenosti s hrami na hodinách prírodovedných predmetov, poskytlí sme si navzájom zaujímavé typy na hry a súťaže.

Záver a odporúčania:

Vzhľadom na pozitívny prínos a prispievanie k zlepšovaniu vzťahov medzi žiakmi a učiteľmi - žiaci vidia učiteľov ináč, ako dospelých, ktorí sa vedú aj hrať - sa vyučujúci dohodli viesť vyučovacie hodiny a krúžkovú činnosť ešte viac obohatené o didaktické hry. Všetci prítomní sa dohodli prispieť nielen k rozvoju kreativity u žiakov, ale aj urobiť ich pre pre nich zaujímavejšími. Očakávajú od svojho prístupu, že žiaci ľahšie pochopia učivo, lepšie si ho precvičia a tiež budú formovať aj ich osobnostné vlastnosti. Zhodli sme sa tiež, že je potrebné stimulovať u žiakov sociálne zručnosti, schopnosť spolupráce, sebahodnotenia, ktoré umožňujú prijímať do spoločnosti triedy všetky deti bez rozdielu pohlavia, rasy, či vierovyznania.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslava Beňušová
Dátum	15. 12. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	16. 12. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	22.12.2020
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

ITémou stretnutia klubu bola globálna výchova, jej využitie a začlenenie do všetkých častí vyučovacieho procesu ako významného činiteľa na zvýšenie úrovne čitateľskej gramotnosti. Prepojenosť výchovy a vzdelávania na svet okolo nás, na praktické využitie získaných schopností. Zaoberali sme sa tiež spracovaním obsahu globálneho vzdelávania - Životné prostredie s ohľadom na globálne aspekty – ako súčasť environmentálnej výchovy.

Kľúčové slová: motivácia, globálne vzdelávanie, environmentálna výchova

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

V úvode si členovia charakterizovali teoretické východiská a pojmy v súvislosti s globálnou výchovou. Zhodli sme sa na dôležitosť jej začlenenia do projektových aktivít a do vyučovacieho procesu. Učitelia by mali učiť tak, aby boli žiaci pripravení pre budúci život. Pripravovať aktivity súvisiace s rýchlymi zmenami sveta okolo nás a učili žiakov i niečo iné, ako len mechanické a encyklopedické získavanie vedomostí. V súvislosti s prírodovednou gramotnosťou sa snažiť zahrnúť do vyučovania problémy a javy globálnej povahy týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja.

Učitelia spoločne hľadali hlavné problémy a spoločne riešili, kde a ako sa dajú efektívne zaradiť do vzdelávania. Tiež sme sa zamýšľali nad zmenami v smerovaní školy a učebných osnovách tak, aby škola pripravovala žiaka komplexne. Takéto vzdelávanie by malo zároveň pripravovať žiakov, ktorí sú solidárni, tolerantní a chápu problémy medzinárodného rozvoja. Cieľom takéhoto učenia by malo odnaučiť žiaka egocentrizmu a nezdravej súťaživosti, navodiť atmosféru spolupráce (nielen na vyučovacej hodine, ale aj počas krúžkových činností), naučiť ho komunikovať s ostatnými i so sebou samým, rozvíjať jeho schopnosti nazeráť na problémy z rôznych uhlov, nielen pomocou rozumu ale i citu.

Učitelia prediskutovali výhody, nevýhody, vhodnosť, možné problémy konkrétnych aktivít, ktoré mali pripravené na krúžky.

Závery a odporúčania:

Členovia sa zhodli na potrebe sledovať aktuálne javy globálneho charakteru a snažiť sa ich aplikovať do vyučovacieho procesu. Flexibilne reagovať na zmeny a prispôbovať tomu metódy a aktivity. Aktívne zapájať žiakov v riešení globálnych problémov a pomôcť im kriticky myslieť a vyjadriť vlastný názor.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	12. 12. 2020
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	22. 12. 2020
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	21.1.2021
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Predmetom stretnutia bola finančná gramotnosť, jej využitie a začleňovanie do prírodovedných predmetov. Vedúca PK Matematika RNDr. Dagmar Stoilová nás informovala o výučbe finančnej gramotnosti v predmete matematika, aby sme mohli využiť skúsenosti z tohto vyučovania.

Kľúčové slová: finančná gramotnosť, text, tabuľka, graf, schéma, metóda

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti je súčasťou nášho vyučovania už niekoľko rokov. Dôraz sa kladie na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí. Nevyhnutným predpokladom na rozvíjanie kľúčových kompetencií a nástrojom na dosiahnutie ďalších cieľov v pracovnom i osobnom živote, vrátane zodpovedného správania sa v oblasti financií, je aj čitateľská gramotnosť. Nedostatočná čitateľská gramotnosť vedie v konečnom dôsledku k vážnym problémom pri štúdiu, ako aj pri uplatňovaní sa na trhu práce.

Vedúca PK matematiky nás informovala, aké úlohy pre žiakov vyberajú. Na konkrétnom pracovnom liste sme poukázali na nájdenie vhodných a aktuálnych textov a tabuliek, grafov a schém, ktoré vychádzajú z učiva.

Pri analýze súčasného stavu sme sa zhodli na tom, že žiaci už majú základné zručnosti s prácou s textom, tabuľkami, schémami či grafmi. Medzi základné nedostatky patria čítanie s porozumením a matematizácia textu. V diskusii a výmene skúsenosti medzi pedagógmi sme opisali svoje skúsenosti, identifikovali problémy a nedostatky. V ďalšej časti sme spomenuli alternatívne využitie informačno-komunikačných technológií a softvérov.

Záver a odporúčania:

Na základe spoločnej diskusie a skúseností sme skonštatovali, že je potrebné ešte viac zvýšiť využitie reálnych textov, schém, tabuliek a grafov pri riešení úloh so zameraním na finančnú gramotnosť pri vyučovaní v rôznych predmetoch a krúžkoch. Potrebné je aj klásť dôraz na fakt, že spôsob výučby predmetov výrazne vplýva na to, akú úroveň finančnej gramotnosti žiaci dosahujú.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	21. 1. 2021
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	22. 1. 2021
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os	Vzdelávanie
Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Názov projektu	Čítanie - brána k mysleniu
Kód projektu ITMS2014+	312011R370
Názov pedagogického klubu	Klub prírodovednej gramotnosti
Dátum stretnutia pedagogického klubu	26.1.2021
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Námestie mladosti 1, Žilina
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Alena Lalinská
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	http://zshajik.infoweb.sk/obsah/vystupy

Manažérske zhrnutie (krátka anotácia, kľúčové slová):

Bilancia prvého polroka školského roku 2020/2021 a vyhodnotenie klubu, zhrnutie práce členov, prínosy klubu do budúcnosti.

Kľúčové slová: bilancia, klub, činnosť, prínos

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Počas prvého polroka školského roku 2020/2021 mal náš klub 6 stálych členov z predmetov biológia, fyzika, ale boli prizvaní aj vyučujúci predmetov matematika a taktiež špeciálna pedagogička pre druhý stupeň. Riešili sme tieto témy:

- učebné štýly žiakov a diferencované úlohy
- integrovaní žiaci a žiaci so špeciálnymi potrebami
- práca s nesúvislými textami na podporu rozvoja čitateľskej a prírodovednej gramotnosti
- spôsoby hodnotenia na prírodovedných predmetoch
- prírodovedné súťaže, súťaže a hry na hodinách
- globálna výchova a jej využitie na prírodovedných predmetoch
- finančná gramotnosť a jej uplatnenie na prírodovedných predmetoch

Na spoločných stretnutiach sme diskutovali na danú tému, vymieňali si skúsenosti a poznatky z praxe.

Počas spoločných diskusií sme dospeli k záveru, že je dôležité zvyšovať prírodovednú úroveň našich žiakov, aby žiaci vedeli aplikovať svoje poznatky ďalej v praxi, v reálnom živote. Rovnako je dôležité im poskytnúť podmienky na osvojovanie si daných poznatkov, vytvoriť podnetné prostredie na vzdelávanie žiakov. Na druhej strane je dôležité rozvíjať aj kompetencie a osobnostný rast učiteľa. Zhodnotili sme, čo sa nám podarilo zapracovať do vyučovacieho procesu, ktoré metódy a postupy sa nám osvedčili pri práci so žiakmi. Na záver sme pomocou krátkeho brainstormingu navrhli niektoré témy, ktorým sa chceme venovať v druhom polroku

školskom roku 2020/2021.

Záver a odporúčania:

Závěrečné stretnutie bolo venované spoločnému vyhodnoteniu našej práce v klube prírodovednej gramotnosti. Zhodnotili sme, čo sa nám podarilo zapracovať do vyučovacieho procesu, ktoré metódy a postupy sa nám osvedčili pri práci so žiakmi, čo bolo pre nás a bude prínosom v ďalšej našej práci na prírodovedných predmetoch na rozvoj čítania s porozumením u žiakov druhého stupňa..

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Alena Lalinská
Dátum	26. 1. 2021
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Janka Kamenská Halečková
Dátum	27. 1. 2021
Podpis	

Príloha: Prezenčné listiny zo stretnutia pedagogického klubu